

Beslutningsforslag nr. **B 130**

Folketinget 2012-13

Fremsat den 2. maj 2013 af Peter Skaarup (DF), Pia Adelsteen (DF), Preben Bang Henriksen (V) og Karsten Lauritzen (V)

Forslag til folketingsbeslutning om forholdsregler ved udeblivelse i straffesager

Folketinget pålægger regeringen inden den 1. januar 2014 at fremsætte de fornødne ændringer af lovgivningen, der sikrer følgende:

- Såfremt den tiltalte i en straffesag skønt lovligt tilvarslet udebliver fra hovedforhandlingen uden lovligt forfald, skal det være muligt at gennemføre sagen uden tiltaltes tilstedeværelse, forudsat at anklagemyndigheden ikke nedlægger påstand om over 6 måneders fængsel.
- Af indkaldelsen til hovedforhandlingerne skal det altid fremgå, at udeblivelse uden lovligt forfald kan medføre, at tiltalte dømmes for de forhold, som tiltalen angår.
- Ved udmåling af sagsomkostninger skal der tages hensyn til, at tiltalte bør betale omkostningerne forbundet med forudgående ulovlig udeblivelse.

Bemærkninger til forslaget

Søndag den 13. maj 2012 kunne TV 2 Nyhederne dokumentere, at mange retsmøder må aflyses, fordi tiltalte ikke dukker op til retsmødet, hvilket medfører et enormt spild af tid og ressourcer. Der er mange eksempler på straffesager, der kunne være afsluttet på ganske kort tid, men som trækker ud i årevis, fordi tiltalte ikke møder op. I udsendelsen nævntes et eksempel, hvor det først efter 12 retsmøder lykkedes at få tiltalte dømt, og hvor den tiltalte i mellemtiden nåede at begå 24 nye forbrydelser, bl.a. indbrud, tyveri og våbenbesiddelse. Der findes ikke et samlet tal for, hvor mange udeblivelser der er på årsbasis, men en undersøgelse foretaget af retten i Randers i efteråret 2011 viste, at ud af 250 sager, som de havde behandlet, havde de måttet aflyse hver femte af sagerne, jf. <http://nyhederne-dyn.tv2.dk/article.php/id-50354114:tiltalte-kan-blive-v%C3%A6k-i-%C3%A5revis.html>.

I justitsministerens besvarelse den 21. december 2012 af REU alm. del – spørgsmål nr. 791, folketingsåret 2011-12 fremgår det, at Domstolsstyrelsen ikke registrerer udeblivelser regelmæssigt, men Justitsministeriet bad i maj 2012 Domstolsstyrelsen om at redegøre for problemets omfang. I den forbindelse har Domstolsstyrelsen foretaget en stikprøveundersøgelse. Denne omfattede 12 byretter og en landsret og strakte sig over 9 uger. Undersøgelsen omfattede 1.429 sager, og der blev registreret 78 udeblivelser. Heri indgik også lovligt forfald. Der var i alt 55 sager med ulovligt forfald, hvilket svarer til 3,8 pct. af de undersøgte sager.

Tiltalte i straffesager har ret til personligt at få oplyst, at de skal møde i retten. Politiet skal således opsøge tiltalte inden retsmødet, men ofte kan politiet ikke finde den pågældende. Medmindre der er tale om meget alvorlige straffesager, er tiltalte typisk på fri fod inden retssagen. Der er ingen sanktioner over for tiltalte, hvis vedkommende vælger ikke at møde op. Og da tiltalte har ret til at overvære sin egen sag, kan denne i mange tilfælde kun gennemføres, såfremt tiltalte vælger at møde op, jf. <http://nyhederne.tv2.dk/article.php/id-50354114:tiltalte-kan-blive-v%C3%A6k-i-%C3%A5revis.html>.

Retspræsidenten i Næstved, Alex Elisiussen, har i forbindelse med de mange udeblivelser og spildtid udtalt: »Vi spilder tid på det, advokaterne spilder tid på det, anklagemyndigheden spilder tid på det, og vidnerne spilder tid på det. Man kunne godt ønske, at reglerne var lidt strammere, så man kunne undgå det her«, jf. <http://nyhederne.tv2.dk/article.php/id-50354114:tiltalte-kan-blive-v%C3%A6k-i-%C3%A5revis.html>.

Forslagsstillerne er enige i, at der er brug for en markant opstramning på området, og at der bør tages flere initiativer for at komme ulovlige udeblivelser til livs. Således foreslås det, at hovedforhandlingen skal kunne gennemføres trods udeblivelse, hvis denne er ulovlig, og hvis der ikke er nedlagt påstand om over 6 måneders fængsel. Af indkaldelsen skal fremgå, at udeblivelse uden lovligt forfald kan medføre

dom for de forhold, som tiltalen angår, hvis omstændighederne ikke taler imod det og domstolen finder påstanden ubetænkelig. De nugældende regler om genoptagelse af straffesager ved udeblivelsesdom skal også omfatte disse sager. Endelig bør den udeblevne betale de omkostninger, der er forbundet med den ulovlige udeblivelse. Udsigten til dels at blive dømt, dels at skulle betale omkostningerne ved tidligere ulovlig udeblivelse, vil alt andet lige virke motiverende for fremmøde.

I justitsministerens besvarelse den 21. december 2012 af REU alm. del – spørgsmål nr. 791, folketingsåret 2011-12 oplyser ministeren, at Folketinget i november 2012 vedtog L 12 om ændring af retsplejeloven, straffeloven og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Revision af reglerne om forkyndelse m.v.). Med loven indføres der regler om bl.a. telefonforkyndelse, og retterne og politiet får mulighed for at sende sms-påmindelser og påmindelser pr. e-mail til personer, der skal møde i retten. Som begrundelse for loven henviser ministeren bl.a. til det ressourcospild, der er hos politi og domstole som følge af udsættelse af retsmøder. Justitsministeren skriver endvidere: »Det er min forventning, at de nye regler kan bidrage til en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne.«

Forslagsstillerne er slet ikke af den opfattelse at de ændringer, som L 12 medfører, er nok til at forhindre, at tiltalte i straffesager udebliver fra retsmødet. Årsagen hertil er, at mange af disse udeblivelser ikke skyldes forglemmelser. Tværtimod er der ofte tale om en bevidst handling fra den tiltaltes side.

I Folketingsåret 2010-11, 1. samling vedtog Folketinget forslag til lov om ændring af retsplejeloven (L 133). Forslaget havde til formål at sikre bedre udnyttelse af ressourcerne ved landets byretter.

Med lovforslaget, der blev vedtaget den 28. april 2011, indførtes en ordning, der giver domstolene mulighed for at afsige udeblivelsesdom uden retsmøde i sager, hvor der er udstedt bødeforelæg. Dette gælder dog ikke, hvis den tiltalte ansøger om at få sagen behandlet på et retsmøde.

Ordningen betyder, at retten som udgangspunkt uden at rette henvendelse til den tiltalte forinden vil kunne afsige udeblivelsesdom uden retsmøde, hvis modtageren af bødeforelægget hverken vedtager bødeforelægget eller anmoder om et retsmøde. Dette gælder, hvis der ikke er omstændigheder, der taler imod det.

Forslagsstillerne har ladet sig inspirere af L 133, idet tilsvarende begrundelser til dels gør sig gældende i nærværende forslag.

Beslutningsforslaget indebærer væsentlige besparelser i retsplejen. Det vil herudover sikre, at mange tiltalte ikke vil have mulighed for at begå nye strafbare forhold i »ventetiden«. Risikoen for, at ofre møder deres gerningsmand, før sidstnævnte har afsonet, vil også blive mærkbart reduceret.

Skriftlig fremsættelse

Peter Skaarup (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forholdsregler ved udeblivelse i straffesager.

(Beslutningsforslag nr. B 130)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.